

***Správa o vedeckovýskumnej činnosti Filozofickej fakulty UPJŠ
za rok 2007***

**Predkladá: prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc.
prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť a doktorandské štúdium**

Úvod

Filozofická fakulta UPJŠ, konštituovaná 1. 1. 2007, v prvom roku svojho účinkovania vychádzala vo vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti z krátkodobých a dlhodobých zámerov, ktoré možno pokladať za východiskové tézy určujúce kognitívne, tvorivostné a organizačné zázemie jej bádateľských aktivít.

Filozofická fakulta UPJŠ disponuje vedeckovýskumným potenciálom pozostávajúcim z 9 profesorov, 10 docentov, 30 odborných asistentov, 10 asistentov, 2 lektorov, 14 vedeckovýskumných pracovníkov a 16 interných doktorandov a 22 externých doktorandov. Dobrou východiskovou pozíciou rozvoja vedeckovýskumnej činnosti novej Filozofickej fakulty UPJŠ je medzinárodná spolupráca a riešenie projektov APVV, VEGA, KEGA, bilaterálnych projektov Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach a Univerzity v Groningene, NL, projektov EÚ.

Rozvoj vedeckovýskumnej činnosti Filozofickej fakulty jednoznačne naplnil základnú ambíciu UPJŠ – získať status výskumnej univerzity. Táto základná strategická úloha sa uskutočňovala pri rešpektovaní nasledujúcich podstatných východísk a cieľov vedeckého bádania (pozri aj časť 11):

A. Východiskové tézy:

- a) Rešpektovať etické princípy vedeckého bádania.
- b) Zvyšovať kvalitu vedeckovýskumnej činnosti a posilňovať zviazanosť výskumu a vzdelávacieho procesu; vytvárať podmienky na intenzívnejšie prepojenie teoretického bádania a implementácie jeho výsledkov vo vzdelávacom procese prostredníctvom moderných didaktických metód a technológií vzdelávania, rešpektujúc špecifickosť jednotlivých odborov, ale aj ich vnútorného prepojenia.
- c) Rozvíjať originálne, tvorivé bádanie; rozvíjať konkurencieschopnosť fakulty v národnom a medzinárodnom vedeckovýskumnom priestore.

B. Rešpektovať poznanie, že súčasné smerovanie vedy má dva – zdanlivo inkompatibilné, v skutočnosti komplementárne a ekvipolentné – prúdy: a) k špecifikácii, b) k integrácii vied. Ide o dialektickú väzbu jednotlivého a všeobecného, v ktorej je nevyhnutné definovať dominantný princíp tohto vzťahu vzhľadom na prirodzenosť a funkčnosť príslušného vedného odboru (ako príklad možno uviesť tendenciu k špecifickosti pri literárnovednej interpretácii umeleckého textu a tendenciu k univerzálnosti pri hľadaní prienikových množín medzi teoreticko-metodologickým podložením konkrétnejších a abstraktnejších vied).

- diferencovať hladiny špecifického a všeobecného, a to v oboch smeroch poznávania; posilňovať interdisciplinárny vedeckovýskumný prúd na fakulte;
- zvyšovať kvalitu vedeckého výskumu aj prienikom našich pracovníkov do medzinárodných bádateľských tímov, ale aj organizačných štruktúr (redakčné rady, oponentské komisie, členstvo v medzinárodných spoločnostiach a orgánoch a pod.);
- intenzívnejšie prenikať s metodologickými a teoretickými iniciatívami do medzinárodných a domácich vedeckých agentúr (APVV, APVT, VEGA, KEGA atď.);
- rozvíjať výskumnú spoluprácu s prírodovednými a medicínskymi odborníkmi na UPJŠ, najmä v rámci centier excelentnosti (psychológia, textológia, fonetika, všeobecná jazykoveda, literárna teória, filozofia – najmä axiológia, semiotika, neurofyziológia reči, kybernetika, teória informácie, teória komunikácie, akustika, počítačová analýza signálu a i.);
- dominantne sa sústreďovať na prípravu a publikovanie vedeckých štúdií a reprezentatívnych monografických prác vo svetových jazykoch;
- vypracovať projekty fonetického laboratória, psychologického laboratória a učebno-výcvikového zariadenia Ilmočnickeho ústavu FF UPJŠ; vypracovať marketingový algoritmus na realizovanie tohto projektu v novej budove fakulty;

C. Posilňovať mohúcnosť fakulty v smere jej schopnosti garantovať všetky stupne kvalifikačného rastu z vlastných zdrojov na pozadí špičkových výskumných tímov (doktorandské štúdium, habilitačné konanie, vymenúvacie konanie na profesorov).

- pripraviť podmienky na kvalitné garantovanie doktorandského štúdia v nových odboroch (literárna veda, slovenský jazyk, teória a dejiny slovenskej literatúry,

všeobecná jazykoveda, perspektívne aj v ďalších odboroch) a kontinuálne zvyšovať jeho kvalitu v existujúcich odboroch (britské a americké štúdiá, dejiny filozofie, sociálna psychológia a psychológia práce) a na kvalitné garantovanie habilitačných a inauguračných konaní;

- pripraviť podmienky na získanie oprávnenia realizovať habilitačné konanie a vymenúvacie konanie za profesorov (v odboroch anglistika a amerikanistika, psychológia, literárna veda, dejiny filozofie, sociálna práca).

D. Rešpektovať známy protiklad vlastivedných a univerzálnejších disciplín a ich výskumných tém, ktorý by sa mal rešpektovať aj pri scientometrických ukazovateľoch vedeckovýskumnej práce.

- sledovať vnútornú evalváciu jednotlivých pracovísk garantujúcich vedecký výskum a vzdelávací proces v príslušných odboroch špecifickejšieho a univerzálnejšieho typu a stimulovať evalváciu ako priebežný proces;
- skvalitňovať vedecké bádanie aj intenzívnejším prienikom do medzinárodných a vrcholných domácich publikačných orgánov a rozvíjaním vedecky dominantných žánrov (monografie, vedecké štúdie);
- posilňovať kvalitu bádateľských aktivít v celom oblúku vedeckej komunikácie (autor, text, čitateľ), teda aj pri citáciách a ohlasoch.

E. Zvyšovať podiel vedeckých výkonov na celkových výkonoch fakulty (pri využívaní medzinárodne kodifikovaných kritérií vedeckej výkonnosti v humanitných a spoločenských vedách).

- usilovať sa o dosiahnutie stavu, aby vedeckovýskumná činnosť a vzdelávací proces boli v permanentnom ekvivalentnom vzťahu, ktorý by garantoval kvalitu a originalitu vzdelávacej činnosti na fakulte.

F. Vytvárať podmienky, slobodné akademické prostredie na kvalifikačné postupy (obhajoba doktorandských dizertácií, habilitačné konania, konania na vymenúvanie za profesorov).

G. Podporovať študentskú vedeckú a umeleckú činnosť.

H. Hľadať možnosti uplatnenia získaných výskumných výsledkov v praxi (napríklad pri tvorbe učebníc, slovníkov rozličných typov, ponukou interpretácií umeleckých textov, skvalitňovaním estetického vnímania umeleckých artefaktov, ponukou jazykových kurzov na zvyšovanie jazykových kompetencií domácich a zahraničných záujemcov); pri aplikácii bádateľských výsledkov v praxi chrániť duševné vlastníctvo autorov.

- vytvárať podmienky na intenzívnejší prienik učiteľov, vedeckých pracovníkov a doktorandov do celoslovenských a zahraničných riešiteľských tímov orientovaných na praktické výstupy výskumnej práce, a to napr. aj zvyšovaním ich jazykových kompetencií.

Tieto strategické a aktuálne vedeckovýskumné princípy a zámery sa v roku 2007 naplňali podľa možností súčasného bádateľského potenciálu fakulty.

1. Vedeckovýskumné výsledky Filozofickej fakulty, VV projekty a riešené úlohy Filozofickej fakulty v roku 2007

- Vedeckovýskumné výsledky fakulty pozri v tab. 1.

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia Domáce projekty

APVT-028802 (2004-2007) (vedúci projektu: dr. Madarasová-Gecková)

Centrum pre vzdelávanie a výskum spoločenských aspektov zdravia (KISH).

Riešenie projektu bolo v júli 2007 zavŕšené podaním záverečnej správy. KISH získalo status univerzitného centra excelentnosti. V roku 2007 KISH podporoval PhD štúdium viac než 20 mladých VV pracovníkov, pričom 2 dizertačné práce boli v decembri 2007 obhájené (dr. M. Šlěšková, dr. J. Rosenberger). V roku 2007 začalo riešenie 4 vyvolaných projektov (2xAPVV a 2xVEGA). Realizovaných bolo viacero vzdelávacích aktivít i mobilit. Početná bola účasť na konferenciách, 2 SSCI publikácie boli prijaté do tlače. KISH participoval v medzinárodných výboroch a organizáciach (EUPHA, EHPS, UNIPREV, IJPH).

Kosice Institute of Society and Health (KISH)

The project finished in July 2007 by submitting final report. KISH obtained the status of university Centre of Excellence. In 2007 KISH supported PhD study of more than 20 young researchers, while 2 of them defended their thesis in december 2007 (dr. M. Šlěšková, dr. J. Rosenberger). Four evoked projects (2xAPVV a 2xVEGA)starts in 2007. Several educational activities and mobilities were organized. There were considerable participation on conferences and 2 SSCI papers were accepted by journals. KISH participated in international boards and organizations (EUPHA, EHPS, UNIPREV, IJPH)as well.

APVV-20-038205 (2006-2009) (zodpovedný riešiteľ projektu: doc. Orosová)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti

Vysoká extraverzia zvyšuje pravdepodobnosť skúsenosti s fajčením, pitím alkoholu dospievajúcich; vysoké skóre negatívnej sebaúcty prispieva k zvyšovaniu skúseností s fajčením, pravidelným fajčením, konzumáciou alkoholu; osobnostné faktory prívetivosť, svedomitosť a emocionálna stabilita plnia vo vzťahu k rizikovému správaniu sa dospievajúcich protektívnu úlohu (Orosová, Gajdošová, Salonna, 2007). Protektívna prediktívna potencia faktora sociálnej inteligencie, sociálnych informačných procesov, bola zistená vo vzťahu k pravidelnému fajčeniu chlapcov; protektívna prediktívna potencia resiliencie bola zistená vo vzťahu k pravidelnému fajčeniu chlapcov aj dievčat, vo vzťahu k pravidelnej konzumácii alkoholu dievčat (Orosová, Gajdošová, Salonna, 2007). Zistenia boli prezentované na konferenciách (Europ.J.of Pub Health, 2007,17,ISPA Colloq.Abstract Book,Finland, 2007; Health Psychol Review,2007,1).

K pracovným častiam projektu **APVV-20-038205 (2006-2009) (zodpovedný riešiteľ projektu: doc. Orosová)**

boli podpísané nové bilaterálne zmluvy s Univ. V Groningene, NL, týkajúce sa riešenia vybraných faktorov rizikového správania sa dospievajúcich:

RUG-UPJS (2/2006) (2006-2009) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Tomčíková)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Rodina

RUG-UPJS (2/2006) (2006-2009) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Veselská)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Osobnosť

RUG-UPJS (2/2006) (2007-2011) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Kolarčík)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Extrémna deprivácia

RUG-UPJS (2/2006) (2007-2011) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Pitel)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Regionálne rozdiely

Ďalšie pracovné časti projektu sú riešené projektmi vplyvujúcimi z bilaterálnych zmlúv s Univ. v Groningene:

Psychosociálne analýzy rizikového správania adolescentov a mladých dospelých (Pracovná časť APVV-20-038205 : Rizikové správanie)

RUG-UPJS (95/2004) (2004-2007) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Kalina, Mária Humeníková)

Zdravie ohrozujúce správanie a hodnotenie programov zameraných na podporu zdravia (Pracovná časť APVV-20-038205: Prevencia užívania drog)

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescent's and young adult's risk behaviour, project leader

Higher level of extraversion increased the probability of young adolescents' smoking, alcohol drinking; higher level of negative self-esteem increased the probability of young adolescents' regularly smoking and alcohol drinking; protective role of affability, conscientiousness, emotional stability was confirmed for risk behaviour in young adolescents (Orosová, Gajdošová, Salonna, 2007). Protective, predictive strength of social intelligence factor, social information processing was found for boys' and girls' regular smoking, as well as for girls' regular alcohol consumption (Orosová, Gajdošová, Salonna, 2007). Research results were presented using foreign conferences abstracts (European J. of Pub Health, 2007, 17, ISPA Colloq. Abstract Book, Finland, 2007; Health Psychol Review 2007, 1).

WP-es of APVV-20-038205 (2006-2009) (principal solver: doc. Orosová) have been solved using new-signed bilateral agreements with Univ. Of Groningen, NL:

RUG-UPJS (2/2006) (2006-2009) (Solver: Tomčíková)

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescent's and young adult's risk behaviour. Family as a risk/protective factor.

RUG-UPJS (2/2006) (2006-2009) (Solver: Veselská)

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescent's and young adult's risk behaviour. Personality as a risk/protective factor.

RUG-UPJS (2/2006) (2007-2011) (Solver: Kolarčík)

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescent's and young adult's risk behavior: Extreme Deprivation

RUG-UPJS (2/2006) (2007-2011) (Solver: Pitel)

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescents and young adults risk behaviour: Regional differences

The next WP-es of APVV-20-038205 project have been solved using ongoing protects/bilateral agreement with Univ. Of Groningen, NL:

Psychosocial analysis of risky behaviour among adolescents and young adults (WP Risk behavior of APVV-20-038205)

RUG-UPJS (95/2004) (2004-2007) (Solver: Mgr. Kalina, Mária Humeníková) (WP Drug use prevention of APVV-20-038205)

Health Risky Behaviour and the Evaluation of a Health Promoting Training Program

APVV- 20-038305 (2006-2009) (zodpovedný riešiteľ projektu: dr. Rajničová)

Kvalita života u pacientov s chronickou chorobou: viacúrovňový integratívny prístup

V roku 2007 bol realizovaný zber dát a harmonizácia databáz, začali sa intervenčné programy a štatistická analýza dát. Pripravených a zaslaných do SSCI časopisov bolo 10 vedeckých článkov, z toho 2 články sú prijaté do tlače. Výsledky výskumu boli tiež publikované v recenzovaných vedeckých časopisoch v celkovom počte 18, tieto výsledky boli prezentované na viacerých zahraničných konferenciách. Ďalších 11 prác bolo publikovaných v recenzovaných vedeckých zborníkoch a prezentovaných na domácich konferenciách. Práce sa venovali skúmaniu (i) vzťahov medzi sociálnym kontextom a kvalitou života, (ii) vnútorných zdrojov (napr. mastery) ako mediátorov vplyvu poškodenia na disabilitu a kvalitu života jedinca, (iii) socio-ekonomických premenných v procese vývoja disability a (iv) vplyvu biomedicínskych faktorov na kvalitu života.

Quality of life in patients with a chronic disease: multilevel integrative approach

In year 2007 activities within this project focussed on data collection and harmonisation of databases, intervention studies and statistical analyses. Ten scientific articles have been prepared and sent to SSCI journals, out of which 2 are in press. The study results were also published in peer-reviewed scientific journals and presented at international conferences (18 publications). In addition, 11 publications have been published in conference books and presented at national conferences. The studies dealt with (i) associations between the social context and quality of life, (ii) personal resources (e.g. mastery)

as mediators of the effect of impairments on disability and quality of life, (iii) the role of socio-economic variables within the disablement process, (iv) the effect of biomedical factors on quality of life.

VEGA 1/4518/07 (2007-2009) (zodpovedný riešiteľ projektu: doc. Orosová)

Sociálna kompetencia, sociálna inteligencia a možnosti jej rozvoja

Bol pripravený a zrealizovaný zber dát rizikového správania sa 988 vysokoškolákov univerzít v Košiciach, ako súčasť Cross national students' health study (CNSHS), koordinátorom medzinárodného výskumu je University of Bielefeld. Boli realizované sociálno-psychologické výcviky zamerané na rozvoj sociálnej kompetencie, sociálnej inteligencie 62 vysokoškolákov. Bolo zistené rodové rozdiely v hodnotení faktorov ľudských hodnôt; vysokoškoláčky hodnotili significantne vyššie faktor pohody (well-being factor: šťastie, zrelá láska, zdravie, seba-rešpekt, radosť, rodinné bezpečie) a konvenčný faktor (convention factor: čistý, poctivý, oddaný, poslušný, zdvorilý, zodpovedný, seba-kontrolujúci). Rozvojom faktorov dvoch ľudských hodnôt: faktora pohody a faktora vnútornej integrity je pravdepodobne možné prispievať k motivácii univerzitných študentov zúčastňovať sa programov podpory zdravia (Orosová et. al., 2007).

Social competence, social intelligence and intervention possibilities

Data collection among 988 university students of universities in Kosice was carried out, as a part of Cross national students' health study (CNSHS), co-ordinator: University of Bielefeld. Psycho-social training courses were carried out for 62 university students. Females rated significantly higher in the well-being factor (Well-being factor: Happiness, Mature love, Positive health, Self-respect, Pleasure, Family security) and in the convention factor (Convention factor: Clean, Honest, Loving, Obedient, Polite, Responsible, Self-Controlled). Development of the well-being and integrity factors (Integrity factor: Committed, Wisdom, Salvation, A world of beauty) can contribute to university students' health promotion motivation (Orosová et. al., 2007).

VEGA 1/4288/07 (2007-2009) (zodpovedný riešiteľ projektu: dr. Rajničová)

Funkčný stav a kvalita života u pacientov s reumatoidnou artritídou

Hlavnou náplňou práce v prvom roku riešenia projektu bol zber nových dát a štatistická analýza existujúcich dát. Analýzy boli zamerané na skúmanie prediktorov psychickej pohody u pacientov s reumatoidnou artritídou. Výsledky ukázali, že najlepšimi prediktormi psychickej pohody sú funkčná disabilita a sebaúcta. Rola sociálnej opory sa javí byť komplexnejšia. Inštrumentálna sociálna opora sa nepreukázala byť v signifikantnom vzťahu s psychickou pohodou. Na druhej strane spokojnosť so sociálnou oporou vysvetľovala priemerne 5% variancie psychickej pohody. Výsledky analýz taktiež ukázali narastajúcu dôležitosť prispôsobenia sa chorobe v priebehu času pri mediácii dopadu disability (funkčná neschopnosť) na psychickú pohodu pacientov s RA.

Functional status and quality of life in rheumatoid arthritis patients

In the first year of the project the activities concentrated on collection of new data and statistical analyses of the existing data. The analyses focussed on examining the predictors of psychological well-being in patients with rheumatoid arthritis. The results show that the best predictors of psychological well-being are functional disability and self-esteem. The role of social support appears to be more complex. Actual supportive transactions have not been significantly associated with psychological well being. On the other hand satisfaction with supportive transactions seems to be more important for patients' psychological well-being, explaining 5% of the variance. The results of the analyses also suggest the increasing importance of adjustment to disease in mediating the relationship between functional disability and psychological well-being as the disease advances.

VVGS 29./2006 (2006-2007) (vedúci projektu: Mgr. Salonna)

Efektívnosť vycvikového programu prevencie drogových závislostí a AIDS ako súčasti ďalšieho vzdelávania vysokoškolákov

Program prevencie drogových závislostí a AIDS pre vysokoškolákov realizovaný na UPJŠ v Košiciach štatisticky významne a pozitívne ovplyvňuje niektoré mediátory užívania drog. Rozvoj sociálnej inteligencie môže podporiť vnímanie užitočnosti programov prevencie závislostí a prispieť k posilneniu individuálnych protektívnych faktorov v prevencii závislostí a AIDS.

Na deskriptívnej úrovni boli popísané charakteristiky rizikového sexuálneho správania vysokoškolákov a ich vedomostí o pohlavne prenosných chorobách. Získané informácie sú využiteľné v konkrétnych prevenčných, ale aj v budúcich výskumných aktivitách.

Efficacy of drug and AIDS prevention program as part of the university students' further education

Drug prevention program for university students performed by UPJS in Kosice statistically significantly influences certain mediators of substance use. Development of social intelligence could support perception of drug prevention programs usefulness and contribute to empowering of individual protective factors in drug and AIDS prevention.

Characteristics of sexual risky behaviour among university students and their knowledge of sexually transmitted diseases on descriptive level were also analysed. Gained information could be useful in specific drug prevention activities and also in further research.

Projekt podporený EÚ

Účinnosť programov prevencie drogových závislostí (2006-2007). Realizované s finančnou podporou EÚ v rámci programu Prechodový fond č. 200401676403-02-01-0005-11. (Zodpovedný riešiteľ: doc. Orosová).

Bola zistená neuspokojivá dostupnosť aktivít prevencie drogových závislostí na slovenských školách. Naš výskum umožňuje:

- a) vytvárať obraz o stave prevencie na slovenských školách na základe informácií získaných od žiakov na rozdiel od oficiálnych štatistík zverejňovaných v dokumentoch o stave školskej PDZ v SR, ktoré sú tvorené na základe inštitucionálnych podkladov.
- b) prostredníctvom stretnutí k SWOT analýzám bol povzbudzovaný rozvoj spolupráce štátnych a mimovládnych organizácií v PDZ;
- c) naplnené boli ciele v oblasti disseminácie a implementácie aktuálneho stavu poznania, výsledkov analýz do praxe (1 monografia, 1 odborná práca pre učiteľov, 29th ISPA Colloquium, 24-28 July 2007, Tampere, Finland, Medzinárodná vedecká konferencia „Prevencia drogových závislostí – túžby a realita“ v Košiciach, 26. júna 2007).

Efficacy of drug prevention programs (2006-2007). European Union, Transition fund program under the Contract No. 200401676403-02-01-0005-11. (Principál solver: Assoc. Prof. Dr. O. Orosová).

The low level of availability and personal experience with drug prevention school activities was found among young adolescents in Slovak elementary schools (Orosová, Gajdošová, Salonna, 2007). Our research results informed about drug prevention in Slovak schools using not official institutional statistics, but using young adolescents' data. Accessibility of the data like this is the most important contribution of this project. Co-operation among state organisations and NGO in drug prevention was encouraged using SWOT analyses. The results was published and presented using foreign conferences abstract, oral presentation, monograph, professional book for teachers, 29th ISPA Colloquium, 24-28 July 2007, Tampere, Finland, 2007, International Scientific Conf. Dreams and reality, Košice, 26 June 2007).

Medzinárodné projekty

EUROTHINE (EC, DG Health, No. 2003125) (2004-2007) (zodpovedný riešiteľ z katedry: dr. Madarasová Gecková)

Tackling health inequalities in Europe: an integrated approach

Projekt bol v tomto roku úspešne ukončený. Zozbierané údaje boli analyzované a pripravené vedecké práce boli diskutované na druhom spoločnom stretnutí tímu v Rotterdame. Slovenské údaje boli využité vo viacerých prácach, ktorých publikovanie sa predpokladá v roku 2008. Zistenia týkajúce sa regionálnych rozdielov v mortalite boli prezentované na EUPHA konferencii v Helsinkách a redakčnou radou SSCI časopisu je posudzovaná jedna vedecká práca.

Tackling health inequalities in Europe: an integrated approach

This project was successfully completed this year. Collected data were analysed and manuscripts were discussed during second consortium meeting in Rotterdam. Slovak data were used in several research papers, which might be published in 2008. Findings related to regional differences in mortality were presented on EUPHA conference in Helsinki and editorial board of SSCI journal review another paper.

Projekty bilaterálnej spolupráce

Pracovisko má dlhoročnú úzku spoluprácu s Univerzitou v Groningene, Holandsko. V rámci tejto spolupráce je aktuálne riešených 11 bilaterálnych výskumných projektov. Obsahom spolupráce je výmena informácií a know-how, príprava spoločných publikácií, projektov, ale tiež aj vzdelávacie

aktivity (napr. kurzy: Manažment PhD štúdia, Publikovanie v SCI časopisoch, Meranie účinnosti stratégií podpory zdravia a pod.).

RUG-UPJS (35/2001, 75/2005) (2005-2009) (zodpovedný riešiteľ: dr. Madarasová Gecková)

RUG-UPJS (95/2004) (2004-2007) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Kalina)

Psychosociálne analýzy rizikového správania adolescentov a mladých dospelých

Táto longitudinálna štúdia zameraná na rizikové sexuálne správanie (RSS) mladých ukázala, že výskyt tohto správania je v rozmedzí 22 až 81% (u tých čo už mali pohlavný styk) v závislosti od použitého indikátora. Ako najčastejšie rizikové správanie medzi vysokoškólákmi bolo nepravidelne používanie kondómu - najmä pri prvom pohlavnom styku, napriek tomu, že tento spôsob ochrany pred ochoreniami a nechceným tehotenstvom patrí medzi najúčinnejšie. Pozitívom je, že pri porovnávaní vzoriek v čase T1 a T2 bol zistený nárast frekvencie používania kondómov. Avšak výskyt pohlavného styku pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok je vysoký (v rozmedzí 32 až 43%) a stále stúpa (v T2). Ďalej až 10% z opýtaných malo prvý pohlavný styk pred 17 rokom života. Napriek nárastu v čase (T2), je úroveň vysokoškólakov o pohlavne prenosných chorobách na nízkej úrovni. Domnievame sa, že nízka úroveň používania kondómov spolu s negatívnymi trendmi RSS poukazuje na zaradenie edukačných a prevenčných programov nielen do stredných, ale aj do základných škôl.

Psychosocial analysis of risky behaviour among adolescents and young adults

This longitudinal study on SRB in young adults shows that the occurrence of SRB in Slovak young adults varies from 22 to 81% of sexually-experienced respondents (63 % in T1 and 71% in T2), depending on the indicator used. The most frequently-reported SRB is inconsistent condom use (especially during 1stsexual intercourse), despite consistent condom use being one of the most efficient ways of protection. Although, we examined a positive trend in consistence use of condom (T2 vs.T1). Occurrence of sexual intercourse in risky conditions is also very high (and increasing in T2), varying between 32-43% of the sexually experienced. About 10% of respondents reported having had sex already before age 17. Despite positive trends (increasing in T2), knowledge about sexual transmitted infections are on low level. We can conclude that due to very low proportion of condom use and negative trends in other SRB, sexual education and prevention programs should be placed already in basic and high schools.

RUG-UPJS (2/2006) (2006-2009) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Tomčíková)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Rodina

V roku 2007 boli publikované nasledovné príspevky:

1. Psychosociálne prediktory dôvodov fajčenia u univerzitných študentov - s posterovým príspevkom na konferencii Európskej asociácie psychológie zdravia v Maastrichte. Cieľom práce bolo preskúmať, či správanie súvisiace s fajčením môže byť predikované vybranými psychosociálnymi faktormi. Hlavným výsledkom práce je, že miera sociálnej inteligencie môže byť prediktorom frekvencie fajčenia a dôvodov fajčenia u univerzitných študentov

2. Psychická pohoda adolescentov a jej vzťah s rodičovskými procesmi – ústna prezentácia na konferencii Európskej asociácie verejného zdravia v Helsinkách. Cieľom práce bolo preskúmať vplyv dimenzií rodičovských procesov na psychickú pohodu adolescentov. Výsledky potvrdili, že rodičovské procesy sú dôležitými aspektmi pre celkové porozumenie psychickej pohody adolescentov.

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescent's and young adult's risk behavior: Family

Following studies were published in 2007:

1. Psychosocial predictors of reasons for smoking among university students – poster presentation at European health psychology society conference in Maastricht. The aim of study was to explore whether the smoking behavior could be predicted by psychosocial factors. Main finding is, that social intelligence is a good predictor of frequency of smoking and reasons for smoking among university students.

2. Adolescents' psychological well-being and its' association with parenting processes – oral presentation on European public health association conference in Helsinki. The aim of study was to explore the effect of dimensions of parenting processes on psychological well-being of adolescents. The results indicate that parenting processes are important aspects of understanding adolescents' psychological well-being.

RUG-UPJS (2/2006) (2006-2009) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Veselská)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Osobnosť

V roku 2007 boli odpublikované v zahraničných karentovaných časopis nasledujúce príspevky z konferencií. Prvý z nich sa zaoberá najmä vplyvom sebaúcty na rizikové správanie adolescentov, akým je fajčenie, konzumácia alkoholu a marihuany. Preukázal sa významný vplyv negatívnej sebaúcty na tieto formy správania, pričom negatívna sebaúcta tu pôsobí ako rizikový faktor. Druhý príspevok pojednáva o vplyve zmyslu pre koherenciu na pravidelnú fyzickú aktivitu vysokoškolákov, pričom sa zistila protektívna a podporná funkcia zmyslu pre koherenciu. Okrem toho sa v roku 2007 uskutočnil medzinárodný zber dát na Slovensku, v Českej republike a v Rakúsku. Prebehla príprava testovej batérie, jej tlač, samotný zber dát v príslušných krajinách ako i príprava databázy a následná prvá analýzy údajov. V roku 2008 je plánovaná príprava príspevkov práve z týchto údajov.

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescents and young adults risk behavior: Personality

During the year 2007 several papers for conferences were published in the foreign collections of abstracts. First is focusing mostly on the influence of the self-esteem on risky behavior among adolescents, e.g. smoking, alcohol and cannabis consumption. Significant influence of negative self-esteem on these forms of behavior was found and negative self-esteem play a role as a risk factor. Second paper is focusing on the influence of the sense of coherence on the regular physical activity among university students and plays a protective role. Beside that, during the year 2007 international data collection was realized in Slovakia, Czech Republic and Austria. Preparation contains selection of the set of questionnaires, print and the data collection itself with the preparation of the database with the first analyses. During the year 2008 several papers should be submitted from these data.

RUG-UPJS (2/2006) (2007-2011) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Kolarčík)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Extrémna deprivácia

V rámci výskumného projektu Socio-ekonomické znevýhodnenie ako faktor rizikového správania adolescentov bolo počas roka 2007 realizovaných niekoľko aktivít. Prebehla príprava na zber dát (selekcia a preklad vybraných metodík, zostavenie testovacej batérie, školenie tímu anketárov) a zber dát u rómskych (N=330; priemerný vek=14.50; interview) a nerómskych adolescentov (N=722; priemerný vek =14.86; dotazník), ktorý bol realizovaný v mesiacoch máj-jún na vybraných ZŠ. Počas letných mesiacov bola vytvorená elektronická databáza zozbieraných údajov a počiatkové analýzy. Počiatkové analýzy a základné distribúcie jednotlivých premenných vo vzorke rómskych adolescentov boli zhrnuté v Správe zo zberu dát. Táto správa bola východiskom pre návrh tém budúcich štúdií, ktoré budú neskôr publikované. V rámci písania výskumnej štúdie sa uskutočnila pracovná cesta na Univerzitu v Groningene v Holandsku.

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescent's and young adult's risk behavior: Extreme Deprivation

During year 2007, within a project Socio-economic disadvantage as a factor of adolescents' risky behaviour, several activities were realized. We made preparation for data collection (selection and translation of selected measures, completion of measures batterie, training of interviewers). Data on Roma (N=330; mean age=14.50; interview) and non-Roma adolescents were collected from may to june on selected elementary schools. Electronic databasis and initial analyses from collected data were created during summer months. Initial analyses and basic distributions of variables from sample of Roma adolescents were summarized in Research report. The report was a basis for topic proposals for studies that will be published in future. Business trip to University of Groningen in Netherlands was realized in relation to writing of a research study.

RUG-UPJS (2/2006) (2007-2011) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Piteľ)

Individuálne, interpersonálne, sociálne a spoločenské faktory rizikového správania v období dospievania a ranej dospelosti: Regionálne rozdiely

Bol uskutočnený zber dát (na ktorom som sa osobne nepodíal, nakoľko som nastúpil až v septembri 2007), elektronické spracovanie dát a uskutočnené prvé analýzy sústreďujúce sa na vplyv regionálnych rozdielov na telesné a psychické zdravie adolescentov.

Individual, interpersonal, social and societal factors of adolescents and young adults risk behaviour: Regional differences

From January 2007 till May 2007, electronic loading of data collected on the main sample of 8th and 9th grade Slovak pupils was performed. In the data collection, 3717 questionnaires were obtained from the pupils. However, I did not take part in the data collection and loading (started to work in September 2007).

RUG-UPJS (121/2005, 106/2004, 117/2003) (2004-2010) (zodpovedný riešiteľ: Dr. Rajničová)
RUG-UPJS (1/2006 rektorát UPJŠ) (2006-2010) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Benka)

Funkčný status a kvalita života u pacientov s reumatoidnou artritídou

Projekt je nadviazaním na longitudinálnu medzinárodnú štúdiu European Research on Incapacitating Diseases and Social Support (EURISIS) zameranou na pacientov s reumatoidnou artritídou a pokračuje piatou vlnou zberu údajov. Boli zostavené nové batérie testov, ktorých selekcia je ovplyvnená novými zisteniami a zameriava sa širšie na sociálne a osobnostné copingové zdroje pacientov. Tento rok začal zber piatej vlny údajov, ktorý je veľmi náročný hlavne kvôli longitudinálnemu dizajnu a vyžaduje znovulokalizovanie pacientov a získanie ich ochoty participovať. Doterajšia práca bola zameraná hlavne na analýzy údajov s dôrazom na sociálnu oporu (emočnú, inštrumentálnu, spokojnosť s oporou) a osobnostné zdroje (sebaúcta), ktoré sú dôležitými faktormi pri zvládaní ochorenia ako aj v samotnom procese prispôsobenia sa chronickému ochoreniu. Výsledky týchto analýz boli úspešne prezentované na domácich ako aj zahraničných konferenciách (Danišovce, Vernířovice, Maastricht, Helsinki) vo forme ústnych a posterových prezentácií.

Functional status and quality of life in rheumatoid arthritis patients

This project is a continuation of international longitudinal study European Research on Incapacitating Diseases and Social Support (EURIDISS) focusing on Rheumatoid Arthritis. The project continues with the fifth wave of data collection with a new battery of questionnaires. The selection process of these questionnaires was inspired by recent scientific findings and focuses mainly on social and personal coping recourses of the patients. The new data collection has begun this year and is very complicated due to the longitudinal design of the study. This requires new localization of the patients and obtaining their consent to participate. Up to now further analysis was focused mainly on social support (emotional, instrumental, satisfaction with support) and personal resources (self-esteem) which are important factors in coping with and adjustment to a chronic disease. The results were successfully presented on national and international conferences (Danišovce, Vernířovice, Maastricht, and Helsinki) via oral and poster presentations.

RUG-UPJS (53/2004) (2004-2009) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Škodová)

Sociálna trieda a jej dopad na funkčný stav a zotavovací proces pacientov

Štruktúrovaného rozhovoru sa zúčastnilo 440 pacientov s ischemickou chorobou srdca (ICHs). Výsledky ukázali negatívny vplyv nízkej socio-ekonomickej úrovne (príjmu a vzdelania) na psychickú pohodu pacientov a na úroveň vitálnej exhauscie (stav dlhodobého vyčerpania), čo poukazuje aj na nižšiu kvalitu života. Boli tiež prítomné rodové rozdiely – ženy mali vyššie hladiny vitálnej exhauscie ako muži. V úrovni vnímanej sociálnej opory sme nezistili rozdiely medzi príjmovými a vzdelanostnými skupinami. Zistili sa aj etnické rozdiely: pacienti s rómskou etnicitou vnímali svoj zdravotný stav ako horší, mali nižšiu psychickú pohodu a naopak vyššie hladiny vitálnej exhauscie v porovnaní s nerómskymi pacientmi; neboli však zaznamenané rozdiely v osobnostných premenných. Vzťah medzi etnicitou a psychologickými faktormi bol významne ovplyvnený socioekonomickou úrovňou pacientov.

Social class and its impact on patients' functional status and recovery process

A structured interview was conducted with 440 patients with coronary heart disease (CAD). Results showed negative impact of socioeconomic position (education and income) on psychological well-being and the level of vital exhaustion, which was also related to lower quality of life. Gender differences were found as well: women had higher levels of vital exhaustion than men. No differences were found in the perceived social support among patients according to income or education. Ethnic inequalities were identified as well: Roma patients perceived their health as worse, they had worse psychological well-being, and higher levels of vital exhaustion compared to non-Roma patients. However, no significant differences were found in personality traits. The relationship between ethnicity and psychological factors was significantly influenced by the socioeconomic position of patients.

RUG-UPJS (0/2002; 25/2006) (2003-2008) (zodpovedný riešiteľ: Mgr. Chylová, rod. Krokavcová)

Medicínsko-biologické, psychosociálne faktory súvisiace s funkčným statusom, subjektívnou pohodou a využívaním zdravotníckej starostlivosti v skupine pacientov trpiacich sklerózou multiplex

Zistenia z projektu zamerané na kvalitu života pacientov so sklerózou multiplex (SM) boli prezentované na konferencii EHPS 2007 v Maastrichte, EUPHA 2007 v Helsinkí vo forme posterov a na konferencii KPPaPZ FF UPJŠ v Danišovciach vo forme prednášky. Rozpracované boli štyri články, z toho dva články boli prijaté s úpravami redakcií zahraničných CC časopisov, jeden bol posudzovaný redakciou zahraničného CC časopisu a jeden bol v štádiu úprav. Cieľom prác bolo predovšetkým objasniť, aké medicínske a psychologické premenné ovplyvňujú vzťah medzi závažnosťou choroby a sebaopisovaným zdravím u pacientov so sklerózou multiplex. Premenné ako pocit sebakontroly nad svojím životom (mastery), vnímaná sociálna opora a zamestnanosť pacientov so SM mali významný vplyv na vnímanie lepšieho fyzického a psychického zdravia.

Biomedical, psychosocial factors related to functional status, well-being and utilization of care among patients with sclerosis multiplex

The project outcomes intended on the quality of life in patients with multiple sclerosis (MS) were presented at the conferences EHPS 2007 in Maastricht, EUPHA 2007 in Helsinki as poster presentations, and at the conference of Faculty of Arts UPJS in Danisovce as oral presentation. Four articles were written. Two of them were accepted for publication with a revision in CC journals, one was under review in CC journal, and the last was edited before submitting. In this project, the aim of the work was whether some clinical and psychological variables influenced the relationship between disease severity of MS patients and their self-perceived health. Results showed that mastery, social support and employment status had a beneficial impact on perceived health status in MS patients.

RUG-UPJS (144/2004) (2001-2006, 2006-2010) (zodpovední riešitelia: Mgr. Príhodová, MUDr. Rosenberger)

Psychosociálne faktory spojené s funkčným stavom u chronicky chorých – Zdravotný stav dialyzovaných pacientov – Zdravotný stav pacientov po transplantácii obličky

Projekt sa zameriava na psychosociálne a medicínske faktory spojené so sebaopisovaným zdravotným stavom a spoluprácou s liečbou v populácii pacientov na dialýze a po transplantácii obličky. V priebehu roku 2007 pokračoval zber dát, v priebehu roku bolo vyzbieraných 146 dotazníkov. Výsledky z projektu boli prezentované na slovenských a medzinárodných konferenciách (Danišovce, Stará Ľubovňa, Barcelona, Maastricht, Telč, Praha). V rámci projektu boli v roku 2007 napísané dva odborné články, ktoré budú v nasledujúcom roku 2008 zaslané do SCI časopisov. Doterajšie zistenia poukazujú na významný vzťah medzi psychickými premennými a sebaopisovaným zdravotným stavom, rovnako ako aj medzi psychickými premennými a spoluprácou s liečbou. Ide jednak o stabilné črty osobnosti (extroverzia a neurotizmus) a jednak o aktuálny psychický distress (anxieta a depresia). Prediktormi vyššieho telesného a psychického zdravotného stavu a lepšej spolupráce s liečbou sú nízky neurotizmus a psychický distress, a to aj pri kontrole pre socio-demografické a medicínske dáta.

Psychosocial Factors related to Functional Status in Chronically Ill - Health Status of Patients on Dialysis - Health Status of Patients after Kidney Transplantation.

Project focuses on psychosocial and medical factors associated with self perceived health status and compliance in patients on dialysis and after kidney transplantation. In the year 2007 continued the data collection, during this year we collected 146 questionnaires. The results of project were presented on national and international conferences (Danisovce, Stara Lubovna, Barcelona, Maastricht, Telc, Prague). Within the project were written two articles, which are going to be submitted to SCI journals in the year 2008. So far, our findings advert to significant relation between psychical variables and self-perceived health status, as well as between psychical variables and compliance to therapy. Predictors of higher physical and mental health status and compliance to therapy are low neuroticism and psychological distress, even if the analysis is controlled for socio-demographic and medical data.

Katedra pedagogiky

Prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc., PhD.

KEGA 3/3003/05

Hlavným cieľom grantového projektu KEGA 3/3003/05 **Formovanie a hodnotenie psychomotorických zručností žiakov v technicky orientovaných predmetoch** je zdôvodniť potrebu nových prístupov k formovaniu a hodnoteniu psychomotorických zručností žiakov, prezentovať súčasný stav v skúmanej problematike a na základe vedeckého bádania dokladovať konkrétne vlastné príspevky v oblasti formovania a hodnotenia psychomotorických zručností žiakov vo vyučovaní technických predmetov. V tejto oblasti bola navrhnutá nová taxonómia rozvoja psychomotorickej zložky osobnosti žiakov a boli rozpracované teoretické východiská formovania a hodnotenia psychomotorických zručností žiakov. Zodpovedným riešiteľom grantového projektu je prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc., PhD., a spoluriešiteľmi sú PaedDr. Renáta Orosová, PhD., a doc. PhDr. Pavol Tholt, PhD.

Bajtoš, J.: Psychomotorická zložka osobnosti žiaka – formovanie, rozvoj a hodnotenie v technických predmetoch. Košice, Equilibria 2007. ISBN 978-80-89284-07-8.

The main target of grant project KEGA 3/3003/05 **Formation and valuation psychomotor skills of pupils in technical orientation subjects** is give reason for requirement for a new access to formation and valuation of psychomotor skills of pupils as well as to present actual position in investigation problematic and on that ground our academic observation we are going to document specific own contributions in area of formation and valuation psychomotor skills of pupils in teaching technical subject. They have been designed new taxonomy of improvement psychomotor component personality pupils in that area and they have been working out theoretical outlet for formation and valuation psychomotor skills pupils. Realized examinations have had international nature and they have been proposed by our team, they confirmed exploitation taxonomy in pedagogical practise, also applicable in criteria valuation psychomotor skills for technical subject. Prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc. PhD. is responsible solutionist for that grant project and PaedDr. Renáta Orosová, PhD. and doc. PhDr. Pavol Tholt, PhD. are co-solutionists.

Bajtoš, J.: Psychomotorická zložka osobnosti žiaka – formovanie, rozvoj a hodnotenie v technických predmetoch. Košice, Equilibria 2007. ISBN 978-80-89284-07-8.

Katedra aplikovanej etiky

VEGA 1/3601/06 (2006-2008) (doc. PhDr. Ľubov Stekauerová, PhD.)

Morálno-filozofické implikácie netradičných ekologických vied v ekofilozofickom diskruze

Katedra psychológie

VEGA 1/3652/06 (2006-2008) (prof. PhDr. Ladislav Lovaš, CSc.)

Sociálnopsychologické aspekty organizačných deviácií

Katedra romanistiky a klasickej filológie

VEGA 1/3701/06 (2006-2008) (doc. PhDr. František Šimon, CSc.)

Terminológia a odborný jazyk (konfrontácia slovenčina – cudzí jazyk)

Katedra filozofie a dejín filozofie

VEGA 1/4679/07 (2007-2009) (doc. PhDr. Pavol Tholt, PhD.)

Asubjektívna fenomenológia J. Patočku a dejiny filozofie

Končiace projekty

Katedra filozofie a dejín filozofie

VEGA 1/2500/05 (2005-2007) (prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc.)

Filozofia dejín filozofie – slabé modely II

Najdôležitejším výsledkom riešeného projektu je potvrdenie filozofickej dôležitosti slabých modelov filozofie dejín filozofie vo filozofickom myslení 20. storočia a ich významu hlavne vo filozofickej recepcii rozhodujúcich otázok metafyziky – otázky bytia a jestvujúcna, ako ich nastolil vo svojom filozofickom učení M. Heidegger. Filozofický pohyb v 20. storočí je totiž dominantne spoluurčovaný kritickou reflexiou Hegelovej filozofie a jeho silného modelu filozofie dejín filozofie a Heideggerovej filozofie s jeho tiež silným modelom filozofie dejín filozofie. Doteraz nami realizované výskumy a konfrontácia slabých modelov filozofie dejín filozofie v učenia E. Finka, J. Patočku, H.-G. Gadamera, F. Lyotarda, G. Deleuza a J. Derridu to jednoznačne potvrdili. Ide teda o výsledky výskumu, ktoré nielen na pôde slovenkých bádateľských aktivít, ale aj širších medzinárodných aktivít patria k tomu najpôvodnejšiemu, čo sa ponúka v oblasti historicko-filozofických výskumov.

The main results of the research project is a proof of the philosophical importance of weak models of the history of philosophy in the philosophical thinking of the 20th century nad their relevance especially in the philosophical reception of the decisive issues of metaphysic – of being and existence how they were introduced by M. Heidegger. The philosophical motion in the 20century is specifically co-offered by the critical reflection in the Hegel' s philosophy and its strong model of the history of philosophy and by the Heidegger's philosophy with her stornq model of the philosophy of the history of the philosophy,as well. Up to the present time, investigation which we realized and a confrontation if wea models of the philosophy of the history of philosophy in theories of E. Fink, J. Patočka, H. – G. Gadamer, F. Lyotard, G. Deleuze, and J. Derrida confirmed them unambiguously.

Katedra anglistiky a amerikanistiky

VEGA 1/2236/05 (2005-2007) (prof. PhDr. Pavel Stekauer, DrSc.)

Slovotvorná typológia jazykov

Ide o prvý projekt komplexného medzijazykového výskumu slovotvorných univerzálií, tendencií a typov. Údaje o celkove 69 jazykoch sveta predstavujúcich 27 jazykových rodín sa získali dotazníkovou metódou prostredníctvom informantov. Vyhodnocovalo sa vyše 60 slovotvorných parametrov. Na základe analýzy dát sa podarilo identifikovať 61 slovotvorných tendencií, 7 implikovaných pravidiel, 13 implikačných tendencií a 3 jazykové univerzálie. Ukázalo sa, že tradičná morfológická klasifikácia, opierajúca sa predovšetkým o flektívne charakteristiky jazykov, nemôže slúžiť pre slovotvornú klasifikáciu jazykov. Lepšie korelácie sa identifikovali s genetickou klasifikáciou jazykov. Výskum si všimol tak semaziologické ako aj onomaziologické hľadiská a priniesol veľké množstvo nových poznatkov, ktoré sa môžu stať základom pre ďalšie bádanie v tejto doposiaľ zanedbávanej oblasti výskumu jazykových univerzálií a jazykovej typológie.

This project is the first comprehensive cross-linguistic research into word.formation universals, tendencies, and types. Data of 69 languages covering 27 language families were obtained by a questionnaire method through informants. The data were examined in terms of more than 60 parameters. An analysis of the data made it possible to identify 61 word-formation tendencies, 7 implicational rules, 13 implicational tendencies, and 3 linguistic universals. It was demonstrated that the traditional morphological classification relying primarily on inflectional characteristics cannot by taken as a basic for word-formation classification of languages. Better correlation were observed for the ganetic classification of languages. The research took into consideration both semasiological and onomasiological viewpoints. It brought a large number of new observation that can become the basis for the future investigation in this neglected area of research into linguistic universals and language typology.

KEGA 3/3148/05 (2005-2007) (Mgr. Renáta Timková, PhD.)

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky a jeho aplikácia na učenie sa, vyučovanie a hodnotenie anglického jazyka medicíny pri rozvíjaní a upevňovaní lingvistických jazykových kompetencií univerzitných študentov

Výsledky riešenia projektu znamenajú cenný prínos pri hľadaní najúčinnjších metód na zvládnutie odbornej lekárskej terminológie slovenskými študentmi v angličtine, a to v súčinnosti lexikálnej, gramatickej a fonologickej zložky tejto vrstvy slovnej zásoby.

The outcomes of research mean a valuable contribution to the search for the most effective methods of mastering specialized medical terminology by Slovak students in English in co-ordination among the lexical, grammatical, and phonological layers of this vocabulary.

Katedra psychológie

VEGA 1/2540/05 (2005-2007) (doc. PhDr. Margita Mesárošová, CSc.)

Psychologické determinanty zvládania onkologického ochorenia žien a správania orientovaného na vyhľadávanie pomoci

Výskumný projekt bol orientovaný na poznanie psychologických determinantov a súvislostí zvládania onkologických ochorení s dôrazom na rakovinu prsníkov, a to na pozadí dôsledného poznania medicínskych aspektov rakoviny prsníkov. Metódami psychologickéj a medicínskej diagnostiky, pôvodnými a upravenými, boli získané nové poznatky o osobnosti pacientok s rakovinou prsníkov, o emocionálnom prežívaní v priebehu malígneho ochorenia, psychologickéj morbidite (anxiete, depresie, strese), zvládaní stresu vo vzťahu ku kvalite života, sociálnej opore.

The research project has been focused on psychological determinants and connections of coping with oncological diseases with emphasis in breast cancer, on the theoretical medical background. New pieces of knowledge on personality characteristics of breast cancer patients, their emotional experiencing in the course of malignant disease, as well as their psychological morbidity (anxiety, depression, and stress), coping in the relationship to quality of life, and social support were acquired by means of psychological and medical diagnostic methods.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie

Mgr. Ján S. Sabol, PhD.

Monografická práca

Ján S. Sabol: *Teleologický a estetický status slovenského klasicizmu a romantizmu*. Prešov, Vydavateľvo Michala Vaška 2007. 110 s.

V práci *Teleologický a estetický status slovenského klasicizmu a romantizmu* sa autor interdisciplinárnou metódou pokúša definovať poetologické, typologické a žánrové problémy literatúry tohto obdobia. Komunikačný a estetický aspekt literárneho diela sa analyzuje v základných intenciách všeobecnej platnosti, gnómického charakteru literárneho diela – preto je prístup autora literárnoteoretický s prvkami analýzy, ale súčasne sa literárne dielo vníma aj ako artefakt vložený do konkrétneho časového priestoru; okrem základnej črty estetickej komunikácie na strane príjemcu je literárne dielo delimitované a modulované obdobím extraliterárneho vplyvu.

In the work *Teleological and Aesthetic Statute of the Slovak Classicism and Romanticism*, the author tries – by interdisciplinary method - to define poetological, typological and genre problems of the literature of this period. Communicative and aesthetic aspects of a literary work is analysed in the basic intentions of general validity, gnomical character of a literary text - that's why the author's approach is literary-theoretical with the elements of analysis, but at the same time the literary work is perceived as an artefact inserted in the concrete time-space; besides the basic feature of aesthetic communication with a receiver, the literary work is delimited and modulated by the period of extraliterary influence.

2. Získané finančné prostriedky na riešenie projektov v r. 2007 v tis. Sk

- Získané finančné prostriedky pozri v tab. 2.

3. Publikačná a prednášková činnosť zamestnancov Filozofickej fakulty v roku 2007

- Údaje o prednáškovej činnosti a posteroch r. 2007 pozri v tab. 3.

4. Citácie Filozofickej fakulty v roku 2007

- Citácie Filozofickej fakulty pozri v tab. 4.

5. Realizačné výstupy z riešenia projektov a podnikateľská činnosť

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia

V súlade s čl. 2 ods. 1 písm. d) Štatútu Rady univerzitných centier excelentnosti Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (Uznesenie č. 1/ 4/2005/2006 zo dňa 25. 5. 2006) a na základe schválenia Vedeckou radou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach dňa 9. 6. 2006 rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach vytvoril s účinnosťou od 1. júla 2006 na obdobie 4 rokov univerzitné centrum excelentnosti KISH - Centrum pre výskum spoločenských aspektov zdravia.

Vedúci CEX: *Jitse P. van Dijk, MD, LLM, PhD*

Výcvikové časti realizované v roku 2007*		
Výcvikový program prevencie drogových závislostí a AIDS pre vysokoškolákov		
Dátum	Miesto	Počet vysokoškolákov
7. – 11. 3. 2007	Učebno-výcvikové zariadenie UPJŠ v Danišovciach	34
27. – 31. 3. 2007	Učebno-výcvikové zariadenie UPJŠ v Danišovciach	17
11. -14. 4. 2007	Učebno-výcvikové zariadenie UPJŠ v Danišovciach	50
Rovesnícky program prevencie drogových závislostí		
Dátum	Miesto	Počet žiakov
12.-15.6.2007	Učebno-výcvikové zariadenie UPJŠ v Danišovciach	50
13.- 15.12. 2007	Učebno-výcvikové zariadenie UPJŠ v Danišovciach	50

*Výcvikové časti boli doplnené o 6 workshopov, ktoré boli venované právno-kriminalistickým a medicínskym aspektom prevencie drogových závislostí a AIDS.

***Kurz je akreditovaný MŠ SR (Akreditáciu získala FILIA, n.o. v Košiciach)*

6. Noví nositelia vedecko-pedagogických titulov, vedeckých hodností a VKS za rok 2007

PhD.

Katedra pedagogiky:

- PaedDr. Renáta Orosová, Netradičné metódy v práci učiteľa technickej výchovy; 2. 7. 2007 UMB Banská Bystrica; 8. 11. 2007 – VR FPV UMB Banská Bystrica.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie

- PaedDr. Ivica Hajdučeková: Kompozičné a sémantické súvislosti v medzivojnovnej próze; dátum a miesto obhajoby: 30. 10. 2006 na Prešovskej univerzite v Prešove Fakulte humanitných a prírodných vied; udelenia: Vedecká rada Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove 14. 3. 2007

7. Členstvo zamestnancov Filozofickej fakulty v medzinárodných výboroch a orgánoch v rok 2007

Katedra pedagogiky

prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc., PhD.

- člen Medzinárodnej spoločnosti pre inžiniersku pedagogiku IGIP (International Society for Engineering Education) so sídlom v Klagenfurte
- člen SLOVDIDAC (Združenie pedagógov, tvorcov, výrobcov a distribútorov materiálnych didaktických prostriedkov)

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof.

- členka Rady riaditeľov UNIPREV (United Prevention), Belgicko (Board of UNIPREV directors)
- stála delegátka SR v UNIPREV Association, Eupen Belgium
- predseda pre „SCHOOL PSYCHOLOGICAL INTERVENTIONS“ (Papers) ISPA 2007 COLLOQUIUM, JULY 24-28 PROGRAMME, Friday 27.7.2007, 8.45-10.45, Programme part:27

Mgr. Iveta Rajničová, PhD.

- členka Medzinárodnej vedeckej komisie Európskej asociácie verejného zdravia (EUPHA - European Public Health Association, International Scientific Committee)
- predsedníčka EUPHA sekcie Chronické choroby (EUPHA Section on Chronic Diseases)

Mgr. Andrea Madarasová Gecková, PhD.

- členka redakčnej rady SSCI časopisu International Journal of Public Health

- členka European Health Psychology Society (EHPS)

MUDr. Jaroslav Rosenberger, PhD.

- člen medzinárodnej redakčnej rady časopisu Journal of Clinical Rehabilitative Tissue Engineering Research
- člen rady časopisu Open Transplantation Journal

Katedra psychológie

doc. PhDr. Ján Ferjenčík, CSc.

- člen Redakčnej rady Československej psychológie.

Katedra germanistiky:

PD Dr. phil. habil. Mária Papsonová, mim. prof.

- členka medzinárodnej pracovnej skupiny Diachrónny výskum jazykov miest (Arbeitsgruppe Historische Stadtsprachenforschung - HSSF)
- členka medzinárodnej pracovnej skupiny Výskum jazykov stredovekých kancelárií (Internationaler Arbeitskreis Kanzleisprachenforschung)
- členka medzinárodného Inštitútu pre interkultúrnu komunikáciu v SRN (Institut für Interkulturelle Kommunikation e. V., Grietgasse 11, D – 07743 Jena/SRN).
- členka Zväzu germanistov strednej Európy (MGV-Mitteuropäischer Germanisten-verband)
- členka zmiešanej nemecko-slovenskej výberovej komisie (SAIA Bratislava a DAAD Bonn) pre štipendiá, každoročne udeľované Nemeckou akademickou výmennou službou v Bonne (DAAD)

Dr. Phil. Sc. Michael Berger

- člen medzinárodnej spoločnosti *Adalbert Stifter Verein* (München, SRN) a nositeľ literárnej ceny tejto spoločnosti

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie:

prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc.

- predseda Medzinárodnej komisie pre fonetiku a fonológiu slovanských jazykov pri Medzinárodnom komitáte slavistov
- člen International Society of Phonetic Sciences
- člen Societas Linguistica Europaea
- člen redakčnej rady medzinárodného vedeckého časopisu *Speech/Govor* (Záhreb)
- člen inauguračných a habilitačných komisií na FF UK v Prahe

Katedra filozofie a dejín filozofie:

doc. PhDr. Mária Mičaninová, CSc.

- členka Európskej únie židovských štúdií so sídlom v Oxforde (European Union of Jewish Studies)

Katedra psychológie:

prof. PhDr. Ladislav Lovaš, CSc.

- člen European Association of Experimental Social Psychology

Katedra aplikovanej etiky:

doc. PhDr. Ľubov Stekauerová, PhD.

- začlenená do databázy expertov UNESCO pre environmentalnu etiku (GEO-Global Ethics Observatory group)

doc. PhDr. P. Sýkora, PhD.

- člen Human Behaviour and Evolution Society, medzinárodná vedecká organizácia so sídlom v USA
- člen predsedníctva Etickej komisie Ministerstva zdravotníctva SR, ktorá funguje ako národná bioetická komisia SR.
- podpredseda národnej Bioetickej komisie UNESCO pri Ministerstve zahraničných vecí SR.
- začlenený do databázy expertov UNESCO pre bioetiku (GEO-Global Ethics Observatory group)

doc. PhDr. Daniela Fobelová, CSc.

- členka European Business Ethics Network, Holandsko
- členka ACADEMICI, Tallin, Estónsko

Katedra anglistiky a amerikanistiky

Členovia SKASE (Slovenská asociácia pre štúdium angličtiny) sú zároveň členmi **ESSE** (Európska spoločnosť pre štúdium angličtiny) : Pavel Stekauer, Štefan Franko, Slávka Tomaščíková, Renáta Gregová, Jaroslav Marcin, Renáta Panocová, Zuzana Buráková, Renáta Timková.

Mgr. Slávka Tomaščíková, PhD.

- viceprezidentka ENBAS (Európska sieť pre britské štúdiá)
- členka British Council

prof. PhDr. Pavel Stekauer, DrSc.

- člen IAUPE (International Association of University Professors in English)
- člen Societas Linguistica Europaea

prof. Francois Poirier

- riaditeľ výskumného centra CRIDAF, EA 453 (Centrum pre výskum interkultúrnych vzťahov anglofónnych a frankofónnych oblastí)
- podpredseda SAES (Francúzska asociácia pre štúdium angličtiny), ktorá je členom ESSE
- prezident ENBAS

prof. Myroslava Fabian, DrSc.

- členka Spoločnosti pre výskum anglického jazyka v Kyjeve
- členka Zakarpatskej maďarskojazyčnej vedeckej spoločnosti

doc. PhDr. Stanislav Kolář, Dr.

- člen Českej a slovenskej asociácie amerikanistov

PhDr. Štefan Franko, PhD.

- prezident Asociácie univerzít Slovenska poskytujúcich výučbu odborného prekladu a tlmočenia

Členovia Slovak Association of Teachers of English (SAUA/SATE): Renáta Timková, Zuzana Lacková, Božena Buráková.

Členovia Česko-slovenskej asociácia učiteľov cudzích jazykov na vysokých školách (CASAJC): Renáta Timková, Zuzana Horaničová, Božena Buráková, Slávka Janigová.

8. Členstvo zamestnancov Filozofickej fakulty v domácich výboroch a orgánoch v roku 2007

Katedra anglistiky a amerikanistiky

PhDr. Štefan Franko, PhD.

- člen Vedeckej rady FF UPJŠ
- člen Kolégia dekana FF UPJŠ
- prodekan pre medzinárodné vzťahy a rozvoj FF UPJŠ

doc. PhDr. Ľubov Stekauerová, PhD.

- členka Vedeckej rady FF UPJŠ
- členka Kolégia dekana FF UPJŠ
- členka Etickej komisie Vedeckej rady LF UPJŠ

prof. PhDr. Pavel Stekauer, DrSc.

- člen Vedeckej rady FF UPJŠ

Mgr. Slávka Tomaščíková, PhD.

- členka Kolégia dekana FF UPJŠ

Mgr. Renáta Panocová, PhD.

- členka AS FF UPJŠ

Mgr. Renáta Timková, PhD.

- členka AS FF UPJŠ

Katedra filozofie a dejín filozofie

prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc.

- člen Vedeckej rady FF UPJŠ
- člen Kolégia dekana FF UPJŠ

doc. PhDr. Pavel Tholt, CSc.

- predseda AS FF UPJŠ,
- člen Vedeckej rady FF UPJŠ.

Katedra germanistiky

doc. PhDr. E. Dzuríková, CSc.

- členka Vedeckej rady Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku
- členka komisie pre rigorózne skúšky na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v odbore *nemecký jazyk*
- členka komisie pre rigorózne skúšky na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku
- oponentka rigorózných a kvalifikačných (dizertačných) prác v odbore *germanistika* na slovenských univerzitách

PD Dr. phil. habil. Mária Paponová, mim. prof.

- členka redakčnej rady časopisu Zeitschrift für germanistische Sprach- und Literaturwissenschaft in der Slowakei (ZGSL) od 2002
- externá školiteľka doktorandského štúdia na FF PU v Prešove
- členka Vedeckej rady FF UPJŠ
- členka Kolégia dekana FF UPJŠ
- podpredsedníčka AS FF UPJŠ

PaedDr. Ingrid Puchalová

- redaktorka národnostného vysielania SR v nemeckom jazyku
- redaktorka národnostno-etnického vysielania STV Košice v nemeckom jazyku

Mgr. Mária Zavatčanová, PhD.

- členka AS FF UPJŠ

Katedra pedagogiky:

prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc., PhD.

- člen Vedeckej rady FPV ŽU v Žiline,
- člen Vedeckej rady FF UPJŠ v Košiciach,
- člen redakčnej rady časopisu Technológia vzdelávania,
- člen redakčnej rady časopisu Science & Military,
- člen redakčnej rady časopisu Universitas Šafarikiana,
- člen Spoločnej odborovej komisie pre vedný odbor 91-63-9 Teória vyučovania vojensko-odborných predmetov na Vojenskej akadémii v Liptovskom Mikuláši,
- školiteľ doktorandov na Pedagogickej fakulte UKF v Nitre pre vedný odbor 75-56-9 Technológia vzdelávania,
- školiteľ doktorandov na MTF STU, KIPaP v Bratislave pre vedný odbor 1.1.10 Odborová didaktika,
- člen habilitačných komisií a komisií pre obhajobu dizertačných prác na UKF v Nitre, UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, VA v Liptovskom Mikuláši,
- vedecký a organizačný garant jednej domácej konferencie (Žilina) a jednej zahraničnej konferencie (Hradec Králové).

PaedDr. Renáta Orosová, PhD.

- členka AS FF UPJŠ

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia:

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof.

- členka inauguračnej komisie v odbore 3.1.10 Všeobecná a experimentálna psychológia, inauguračná prednáška: doc. PhDr. Jozef Džuka, PhD.
- členka komise pre obhajobu dizertačných prác FF PU v Prešove:
PhDr. Moniky Kačmárovej
Mgr. Jany Kapovej
PhDr. Viery Skorodenskej
- členka skúšobnej komisie pre dizertačnú skúšku Mgr. T. Tarjányiovej v odbore 11-65-9 Teória vyučovania fyziky
- predsedníčka skúšobnej komisie pre rigorózne skúšky na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach
- členka Vedeckej rady Prírodovedeckej fakulty UPJŠ (od 23. 9. 2007)
- členka vedeckého výboru konferencie: Psychológia zdravia. Význam agentúry pre vedu a výskum pre rozvoj vedeckého bádania na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. 31. 5. 2007 – 2. 6. 2007
- predsedníčka Vedeckého výboru medzinárodnej vedeckej konferencie Prevencia drogových závislostí - túžby a realita: Dospievajúci a prevencia drogových závislostí. Košice 26. júna 2007. FILIA, n. o. Košice 2007
- členka komisie pre obhajoby záverečných prác a záverečné skúšky na doplňujúcom štúdiu chémie a biológie
- členka Vedeckej rady Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach (od 29. 5. 2007)
- členka Expertnej komisie Generálneho sekretariátu Výboru ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog Úradu vlády SR
- predsedníčka Správnej rady FILIA, n. o. v Košiciach
- členka Správnej rady SAVEZ (Slovenská asociácia verejného zdravia)

PhDr. Beáta Gajdošová, PhD.

- členka skúšobnej komisie pre rigorózne skúšky na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach
- členka vedeckého výboru medzinárodnej vedeckej konferencie Prevencia drogových závislostí - túžby a realita: Dospievajúci a prevencia drogových závislostí. Košice 26. júna 2007. FILIA, n. o. Košice 2007
- členka vedeckého výboru konferencie: Psychológia zdravia. Význam agentúry pre vedu a výskum pre rozvoj vedeckého bádania na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. 31. 5. 2007 – 2. 6. 2007
- členka Kolégia dekana FF UPJŠ

Mgr. Andrea Madrasová Gecková, PhD.

- členka vedeckého výboru konferencie: Psychológia zdravia. Význam agentúry pre vedu a výskum pre rozvoj vedeckého bádania na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. 31. 5. 2007 – 2. 6. 2007
- členka výboru sekcie Psychológie Zdravia Slovenskej Psychologickej Spoločnosti pri SAV

Mgr. Iveta Rajničová, PhD.

- členka vedeckého výboru konferencie: Psychológia zdravia. Význam agentúry pre vedu a výskum pre rozvoj vedeckého bádania na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. 31. 5. 2007 – 2. 6. 2007
- členka Akademického senátu FF UPJŠ
- výkonná riaditeľka a členka Správnej rady SAVEZ (Slovenská asociácia verejného zdravia)

Mgr. Ferdinand Salonna

- člen Organizačného výboru medzinárodnej vedeckej konferencie Prevencia drogových závislostí - túžby a realita: Dospievajúci a prevencia drogových závislostí. Košice 26. júna 2007. FILIA, n. o. Košice 2007
- člen Akademického senátu FF UPŠ

Mgr. Mária Bačíková

- členka Slovenskej psychologickej spoločnosti

Van Dijk, Jits P. MD, LLM, PhD

- člen Vedeckej rady FF UPJŠ

Katedra psychológie

doc. PhDr. Ján Ferjenčík, CSc.

- člen Vedeckej rady VÚDPaP Bratislava, UPJŠ Košice, FF UPJŠ Košice

prof. PhDr. Ladislav Lovaš, CSc.

- člen PhD. komisií na FF PU a SvÚ SAV
- člen vedeckých rád FF UPJŠ, FVS UPJŠ, FF PU, VÚDPAP
- člen Kolégia dekana FF UPJŠ

doc. PhDr. Stanislav Hvozdík, CSc.

- spolugarant pre habilitačné a inauguračné pokračovania, 2003 – 2007
- spolugarant doktorandského štúdia
- člen Vedeckej rady TF KU
- člen výboru Slovenskej psychologickej spoločnosti, 2006 – 2008
- člen red. rady Školský psychológ a Verbum
- člen Adleriánskej spoločnosti na Slovensku

doc. PhDr. Margita Mesárošová, CSc.

- členka komisie KEGA č. 1, 2003 – 2007
- vedúca redaktorka časopisu Ekonomika a manažment podniku
- členka AS FF UPJŠ

Katedra romanistiky a klasickej filológie

doc. PhDr. František Šimon, CSc.

- člen Vedeckej rady FF UPJŠ
- člen Kolégia dekana FF UPJŠ

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie

prof. PhDr. Ján Gbúr, CSc.

- dekan FF UPJŠ
- predseda Vedeckej rady FF UPJŠ
- člen Vedeckej rady UPJŠ
- predseda Kolégia dekana FF UPJŠ
- člen redakčnej rady časopisu Slovenská literatúra
- člen Literárnovednej spoločnosti pri SAV
- člen odborovej komisie v odbore *literárna veda a teória a dejiny slovenskej literatúry*
- člen Klubu nezávislých spisovateľov pri Asociácii organizácií spisovateľov Slovenska

prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc.

- člen Slovenskej komisie pre vedecké hodnosti pri MŠ SR
- člen Vedeckej rady FF UPJŠ
- člen Vedeckej rady UPJŠ
- člen Vedeckej rady KU v Ružomberku
- člen Vedeckej rady Ústavu vedy a výskumu UMB v Banskej Bystrici
- člen Vedeckého grémia Studia Academia Slovaca
- člen Vedeckej rady Teologickej fakulty KU v Košiciach
- člen Slovenskej pravopisnej komisie pri SAV
- člen Slovenskej ortoepickej komisie pri SAV
- člen Slovenského komitétu slavistov
- predseda Slovenskej odborovej komisie v odbore *všeobecná jazykoveda*
- člen Slovenskej odborovej komisie v odbore *slovenský jazyk*
- predseda Komisie pre udeľovanie vedeckej hodnosti DrSc. v odbore *všeobecná jazykoveda*
- člen Komisie pre udeľovanie vedeckej hodnosti DrSc. v odbore *slovenský jazyk*
- člen Komisie pre udeľovanie vedeckej hodnosti DrSc. v odbore *slavistika - slovanské jazyky*
- člen Komisie pre udeľovanie vedeckej hodnosti DrSc. v odbore *jazykoveda konkrétnych jazykových skupín*
- člen Spolku slovanských spisovateľov pri Asociácii organizácií spisovateľov Slovenska
- člen Klubu nezávislých spisovateľov pri Asociácii organizácií spisovateľov Slovenska
- podpredseda Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV
- predseda redakčnej rady časopisu Verbum
- člen redakčnej rady časopisu Slovenská reč
- člen redakčnej rady časopisu Jazykovedný časopis
- člen redakčnej rady Studia Academia Slovaca pri FF UK Bratislava
- člen inauguračných a habilitačných komisií na FF PU, KU v Ružomberku, FF UK v Bratislave
- prodekan FF UPJŠ
- člen Kolégia FF UPJŠ
- člen Literárnovednej spoločnosti pri SAV
- prodekan pre vedecký výskum a doktorandské štúdium FF UPJŠ

doc. PhDr. Oľga Sabolová, CSc., mim. prof.

- členka Literárnovednej spoločnosti pri SAV
- členka Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV
- vedúca Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie FF UPJŠ
- členka AS FF UPJŠ
- členka Kolégia dekana FF UPJŠ
- členka odborovej komisie v odbore *teória a dejiny slovenskej literatúry*

PhDr. Marián Andričík, PhD.

- člen Obce spisovateľov Slovenska
- člen Slovenskej spoločnosti prekladateľov umeleckej literatúry

9. Posudzovateľská, oponentská a recenzná vedecká činnosť zamestnancov Filozofickej fakulty v roku 2007

Katedra pedagogiky:

prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc., PhD.

Posudky na doktorandské diz. práce PhD.

- oponentský posudok dizertačnej práce: V. Maněna: *Příspěvek ke zvyšování kompetencí učitelů technických předmětů, připravovaných na pedagogických fakultách v oblasti informačních a komunikačních technologií s využitím e-learningu*. Odbor: „Teorie vyučování technických předmětů“. UHK Hradec Králové
- oponentský posudok dizertačnej práce: K. Onderišinová: *Didaktická účinnosť vyučovania predmetu operačná analýza prostredníctvom didaktického softvéru*. Odbor: „Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii teória vyučovania technických odborných predmetov“. STU MTF Trnava
- oponentský posudok dizertačnej práce: A. Arendášová: *Manažérstvo kvality vo vyučovacom procese v predmete fyzika*. Odbor: „Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii teória vyučovania technických odborných predmetov“. STU MTF Trnava

Posudky na NCC prípevky

- oponentské posudky v časopise ACTA HUMANICA 2/2007. Žilina: FPV, Žilinská univerzita, 2007. – ISSN 1336-5126
- oponentský posudok na príspevok do časopisu: Turek, I., Dubovská, R.: Globalisation and its impacts on education. Trenčín: TNUAD 2007

Posudky na projekty - domáce

- oponentský posudok grantového projektu KEGA 3/6520/08: Fazekašová, D.: *Tvorivá edukácia pre trvalo udržateľný rozvoj*
- oponentský posudok grantového projektu KEGA 3/6303/08: Lančarič, D.: *Manažment vzdelávania ako derminant pôsobenia vzdelávacej inštitúcie v spoločnej Európe*

Posudky na monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty

- oponentský posudek na monografiu: Doc. PaedDr. Jarmila Honzíkova, PhD., PaedDr. Novotný Jan, PhD.: *Plasty v pracovní výchově*. Plzeň. Krajské centrum vzdělávání 2007
- oponentský posudek na monografiu: Prof. PhDr. Ing. Ivan Turek, CSc.: *Didaktika*. Bratislava. Krajské 2007

- oponentský posudek na učebný text: doc. PhDr. Jiří Horáček, CSc., ing. Jozef Ristvej: *Tvorba metodiky projektu výskumu – študijný materiál pre tútorov projektu APVV „Experimentárium ŽU“*. Žilina, ŽU 2007
- oponentský posudek na monografiu: Doc. PaedDr. Jarmila Honzíková, PhD., PaedDr. Novotný Jan, PhD., PaedDr. Petr Mach, CSc.: *Alternatívni přístupy k technické výchově*. Plzeň. ZČU 2007
- oponentský posudek na učebný text: Doc. RNDr. Katarína Kimáková, CSc.: *Úvod do štúdia didaktiky biológie*. Košice, UPJŠ PF 2007

PaedDr. Renáta Orosová, PhD.

- oponentský posudok na vysokoškolskú učebnicu: prof. Ing. Bajtoš Ján, CSc.PhD.: *Kapitoly zo všeobecnej didaktiky*. Košice, Equilibria 2007

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof.

Oponentský posudok habilitačnej práce:

- PhDr. Gabriela Bianchiho, CSc. „Alcohol Use and Sexual Risk Behaviour: A Cross-Cultural Study in Eight Countries“ v odbore 3.1.10 Všeobecná a experimentálna psychológia

Oponentský posudok dizertačnej práce:

- Mgr. Miriam Slavkovská: Efektivita rovesníckeho programu prevencie drogových závislostí v odbore 77-01-9 psychológia; FF PU v Prešove

Oponentský posudok dizertačnej práce:

- PhDr. Monika Kačmárová: Sociálne a osobné činitele subjektívnej pohody senoorov v odbore 77-01-9 psychológia; FF PU v Prešove

Oponentský posudok dizertačnej práce:

- PaedDr. Mária Zahatňanská: Riešenie problémov správania žiakov brainstormingom v odbore: 75-01-9 pedagogika. PgF UK Bratislava

Mgr. Andrea Madarasová Gecková, PhD.

Recenzie

- Manuscript Determinants of Self-Perceived Health Status in University Students: Findings from three European Countries (BMC Public Health 2007)
- Manuscript HER-01-06-0035.R4 entitled "Factors associated with children being driven to school: implications for walk to school program" (Health Education Research 2007)
- Manuscript EAR 200705005 entitled "Do peers explain the relationship between music preferences and substance use in adolescents? A mediation model" (European Addiction Research 2007)

- Manuscript 'Low socio-economic position is associated with poor social networks and social support: results from the Heinz Nixdorf Recall Study', authors: Simone Weyers, Nico Dragano, Susanne Moebus, Eva-Maria Beck, Andreas Stang, Stephan Moehlenkamp, Karl Heinz Joeckel, Raimund Erbel and Johannes Siegrist (International Journal for Equity in Health 2007, open review procedure)

Recenzia odbornej publikácie:

- Tavel, P.: Vybrané kapitoly zo sociálnej psychológie. CMTF UP 2007 (124 s.)

Mgr. Iveta Rajničová, PhD.

Recenzie

- Manuscript IJPH 07/046 Self-Rated Health, Psychosocial Functioning, and Other Dimensions of Adolescent Health in Central and Eastern European Adolescents (International Journal of Public Health 2007)
- Manuscript: PEC-07-1482 Effect of education on self-efficacy perception in arthritis patients (Patient Education and Counselling 2007)
- Manuscript: PEC-07-1883 Parents' coping strategies in every-day life with a daughter with a chronic diagnosis (Patient Education and Counselling)
- Orosová O., Gajdošová B., Salonna F. Prevencia a prediktívne faktory užívania drog. Harlequin Quality s.r.o., Košice 2007

MUDr. Jaroslav Rosenberger

Recenzie

- Manuscript IJPH Ms. No. 07/018, 07/018.R1 Adolescents Sexual Development, Attitude and Behavior (International journal of Public Health 2007)
- Manuscript IJPH No. 07/060 Are doctors' presumptions about patients' adherence to their treatment program realistic? (International journal of Public Health 2007)

Mgr. Mária Bačíková

Recenzie

- Manuscript (IJPH) Ms. No. 07/018 Adolescents Sexual Development, Attitude and Behavior (International Journal of Public Health 2007)
- Manuscript (IJPH) No. 07/045 Smoking and non-smoking Polish schoolteachers and their knowledge about harmful effect of this habit Behavior (International Journal of Public Health 2007)

Mgr. Ondrej Kalina

Recenzia

- Title: Changes in attitudes, knowledge and behavior associated with implementing a comprehensive school health program in a province of China (Health Education Research)

Mgr. Mária Sarková

Recenzia

- Title: Happiness, Life Satisfaction, or Subjective Well Being? A Measurement and Moral Philosophical Perspective (Journal of Happiness Studies: JOHS97)

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof.

Posudok projektu VVGS-/07-08; 41/07-08:

- Jozef Bavoľár, Ing. Mgr.: Osobnostné a výkonové aspekty preferencie motivačného zamerania.

Posudok projektu VVGS-/07-08; 42/07-08:

- Ivana Urbančíková, Mgr.: Pracovná oddanosť a jej vzťah k vybraným premenným.

Školiteľka- konzultantka PhD štúdia

- ukončenie PhD štúdia: PhDr. Marianna Račková, v odbore: 75-01-9-pedagogika. PgF UK Bratislava

PhDr. Beáta Gajdošová, PhD.

- Monika Fedorkovičová, Interaktívny poradca pre znevýhodnených, bakalárska práca
- Mgr. Tatiana Vysočanová, HIV/AIDS z pohľadu prevencie sociálno-patologických javov v rezorte školstva, rigorózna práca
- Mgr. Ľudmila Mikovčáková, Mediátory užívania drog študentov Športového gymnázia, doplnujúce pedagogické gymnázium
- Antónia Školeková Bujňáková, Možnosti rozvoja sociálnej a emocionálnej inteligencie u študentov Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach, diplomová práca

Mgr. Iveta Rajničová, PhD.

- Bc. Adriána Dragošeková, Individuálne plány: Využitie metódy „Prompt-Fading“ u mentálne postihnutých klientov, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, diplomová práca

Mgr. Martina Chylová

Vedúca bakalárskych prác:

- Ivana Bujdošová: Psychosociálne aspekty kvality života u pacientov so sclerosis multiplex. Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach, Ustav pre bakalárske a magisterské štúdiá. 4. máj 2007.
- Viera Pazerová. Možnosti edukácie rodiny chorého s demenciou. Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, odb. Informatika/Informačné technológie pre prácu so sociálne a zdravotne znevýhodnenými. 6. september 2007.
- Zuzana Klementová. Integrovaná starostlivosť o pacientov so sklerózou multiplex. Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, odb. Informatika/Informačné technológie pre prácu so sociálne a zdravotne znevýhodnenými. Predpokladaný dátum 4. máj 2008.
- Ján Vojta. Integrovaná starostlivosť o pacientov so sclerosis multiplex. Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, odb. Informatika/Informačné technológie pre prácu so sociálne a zdravotne znevýhodnenými. Predpokladaný dátum 4. máj 2008.

Katedra psychológie

prof. PhDr. Ladislav Lovaš, CSc.

- oponent, vymenúvacie konanie doc. Džuku, FF PU

doc. PhDr. Stanislav Hvozdík, CSc.

- habilitačná práca – Max Kašpar: Pastoralni kompetence a konvergence nemocničných duchovných, TF KU, Košice, 2007
- dizertačná práca – Mgr. Martin Čižmárik: Komparatívna analýza hodnôt/hodnotových orientácií Európanov, SAV, Košice, obhajovaná 2008
- dizertačná práca – PhDr. Gabriela Mikulášková: Psychologické diagnózy a psychologické diagnostikovanie z pohľadu diskurzívnej psychológie, FF PU, obhajovaná 2008

- Stríženec, M.: Novšie psychologické pohľady na religiozitu a spiritualitu. ÚEP SAV, Bratislava, 2007; Grác, J.: psychológia mravnosti v teoretických a empirických analýzach-Veda, Bratislava, 2007

Katedra romanistiky a klasickej filológie

Doc. PhDr. František Šimon, CSc.

- posudok na článok do zborníka FF MU Brno, Okáčová, M.: Publilius OPTATIANUS Porfyrius: Characteristic Features of Late Ancient Figurative Poetics
- posudok na jeden project Grantovej agentúry ČR
- posudky na tri projekty KEGA

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie

prof. PhDr. Ján Gbúr, CSc.

- posúdenie doktorandskej dizertačnej práce – Mgr. Pavol Markovič: Ontológia narácie (FF PU, 8. 10. 2007)

prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc.

- posúdenie doktorandskej dizertačnej práce – PaedDr. Bronislaw Wyczawski: Preferované hodnoty školskej mládeže (obhajoba na PdF KU v Ružomberku 4. 9. 2007)
- posúdenie habilitačných prác –
 - a) Dr. Michal Drozd: Logos i ethos mediów. Dyskurs paradygmaticzny filozofii mediów. (habil. prednáška 2. 5. 2007 na FF KU v Ružomberku),
 - b) Dr. Marek Palúch, PhD.: Hodnotová orientácia poľskej a slovenskej vysokoškolskej mládeže v kontexte európskej identity. (habil. prednáška 4. 9. 2007 na PdF KU v Ružomberku),
 - c) PhDr. Marián Andričík, PhD.: Žánrové a hodnotové aspekty umeleckého prekladu. (22. 11. 2007 – FF PU v Prešove),
- posúdenie 4 štúdií pre časopis Slovenská reč
- posúdenie 12 štúdií pre časopis Verbum
- posúdenie učebnice *Slovenský jazyk pre 3. ročník stredných škôl – učebnica* (M. Caltíková – Ľ. Štarková – A. Polakovičová – Z. Lauková; pre Vyd. Orbis Pictus Istropolitana v Bratislave,
- posúdenie cvičebnice *Slovenský jazyk pre 3. ročník stredných škôl – cvičebnica* (M. Caltíková – Ľ. Štarková – A. Polakovičová – Z. Lauková; pre Vyd. Orbis Pictus Istropolitana v Bratislave)
- posúdenie zborníka vedeckých prác *Kontinuitné a diskontinuitné otázky jazykovej komunikácie* (UMB B. Bystrica)
- posúdenie zborníka Katedry slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici (K životnému jubileu prof. PhDr. Brigity Šimonovej, CSc.)
- posúdenie monografickej práce – I. Očenáš: *Fónická a grafická sústava spisovnej slovenčiny (Vývin a korešpondencia ich prvkov)* – Ped. fakulta UMB B. Bystrica
- posúdenie zahraničnej monografickej práce – M. Pilecky: *Základy porovnávej fonológie (Na materiáli slovenčiny a maďarčiny)* – Katolícka univerzita Petra Pázmánya Filozofická fakulta Pilišska Čaba
- vypracovanie dvoch posudkov v rámci VEGA (MŠ a SAV Bratislava)
- vypracovanie posudku na vedecký projekt na FF UK v Prahe
- vedecký redaktor a zostavovateľ 3 publikácií

doc. PhDr. Oľga Sabolová, CSc., mim. prof.

- Koreferencia a konexia textu. Zborník príspevkov z vedeckého seminára usporiadaného na záver riešenia grantového projektu VEGA „Kohézia a koherencia ako vlastnosť textu a ako aktivita expedienta a recipienta“ v decembri 2001. Prešov, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2007. Recenzenti: Doc. PhDr. Oľga Sabolová, CSc., PhDr. Oľga Segľová, CSc. – posúdenie zborníka vedeckých prác
- posúdenie doktorandskej dizertačnej práce – Mgr. Pavol Markovič: Ontológia narácie (FF PU, 8. 10. 2007)

PhDr. Marián Andričík, PhD.

- posudok na zborník štúdií o zahraničných teóriách prekladu *Myslenie o preklade* pre Ústav svetovej literatúry SAV v Bratislave
- posudok pre grantovú komisiu Ministerstva kultúry SR na podporu vydania výberu z poézie Aldena Nowlana (vydavateľstvo Modrý Peter)
- člen poroty súťaže Literárne talenty 2007 organizovanej Vihorlatskou knižnicou v Humennom

10. Vedecké podujatia Filozofickej fakulty v roku 2007

Katedra filozofie a dejín filozofie

prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc.

- organizovanie I. medzinárodnej filozofickej konferencie *Hegelova „fenomenológia ducha“ a súčasnosť* – FF UPJŠ 4. 10. 2007

Katedra pedagogiky

prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc., PhD.

- člen medzinárodného vedeckého výboru medzinárodnej vedeckej konferencie „Modernicace vysokoškolské výuky technických přemětu“ konanej v dňoch 31. 1. – 1. 2. 2007 v Hradci Králové a organizovanej Pedagogickou Fakultou Univerzity Hradca Králové
- vedecký garant a spoluorganizátor medzinárodnej vedeckej konferencie „Multikultúrne aspekty edukácie v učiacej sa spoločnosti“ konanej v dňoch 13. 9. – 14. 9. 2007 v Žiline a organizovanej Fakultou prírodných vied Žilinskej univerzity

prof. Ing. Ján Bajtoš, CSc., PhD., doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof.

- vedecký grant a organizátori vedeckého seminára „Formovanie a hodnotenie psychomotorických zručností“ grantového projektu KEGA 3/3003/05 konaného v dňoch 13. 9. – 14. 9. 2007 v Žiline a organizovanej Filozofickou fakultou UPJŠ v Košiciach

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia

doc. PhDr. Oľga Orosová, CSc., mim. prof., Mgr. Iveta Rajničová, PhD., Mgr. Andrea Madarasová Gecková, PhD.

- konferencia Psychológia zdravia. Význam agentúry pre vedu a výskum pre rozvoj vedeckého bádania na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, 31. 5 – 2. 6. 2007, Danišovce
- videokonferencia 3rd KISH Workshop, 26. 9. 2007, Košice.

Filia, n. o., Košice, spoluorganizátor: Mgr. Ferdinand Salonna,

- Medzinárodná vedecká konferencia Prevencia drogových závislostí - túžby a realita: Dospievajúci a prevencia drogových závislostí, 26. 6. 2007, Košice

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie

prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc.

- spoluorganizovanie medzinárodnej vedeckej konferencie *Z problematiky literárnej vedy* – FF PU 26. 10.2007

prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc. – doc. PhDr. Oľga Sabolová, CSc., mim. prof.

- organizovanie medzinárodnej vedeckej konferencie *Slovensko-poľské jazykové, literárne a kultúrne vzťahy* pod záštitou Slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu. PWSzZ Sanok (Poľsko); 10. – 11. 5. 2007

11. Iné

Ceny za vedu a umelecké výkony pracovníkov Filozofickej fakulty

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie

PhDr. Marián Andričík, PhD.

- Dannie Abse: *Dúha na nočnej oblohe*. Ars Poetica, Bratislava 2006 - prémia Ceny Jána Hollého za umelecký preklad (2007)

Návrhy týkajúce sa vedeckovýskumnej činnosti

- 1) Diferencovanosť typov tvorivosti vo vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti (kognitívna, exaktná, technická, kreatívna tvorivosť a i.), prejavujúca sa aj v špecifickom vzťahu jazykového vedomia (spontánne, reflexívne, poučené, kreatívne a i.) a myslenia, by sa mala premietnuť aj do špecifik hodnotenia výskumných a publikačných výsledkov v jednotlivých skupinách vied. Osobitne tu stojí protiklad tzv. vlastivedných a prírodovedných, exaktných vied, pri ktorom sa uplatňuje dialektická väzba jednotlivého (variantného) a všeobecného (invariantného), prirodzene, s dôrazom na jeden z týchto dvoch pólův dialektickej opozície. Táto väzba sa dotýka celého oblúka vedeckej komunikácie (autor – text – percipient), teda aj citácií a ohlasov na vedeckú prácu. Z uvedeného faktu vyplývajú aj špecifiká niektorých žánrov (napr. žánr eseje vo filozofii, recenzia umeleckých diel, kazuistika v lekárskejších vedách a pod.). Z tohto hľadiska by sa žiadalo spresniť a prehodnotiť aj kategórie publikačnej činnosti (najmä z kvalitatívneho aspektu pri hodnotení poznávacieho prínosu príslušnej publikácie); ide napr. o prehodnotenie väzieb medzi kategóriou AAB, AED a GII, resp. BAB, BED a GII a pod.
- 2) Na fakultách, ale aj v medzifakultných reláciách by sa žiadalo posilniť interdisciplinárny výskumný priestor (napr. pri príprave a riešení projektov v rámci VEGA, KEGA, APVV atď.), z ktorého vychádzajú rozhodujúce impulzy pre rozvoj teoreticko-metodologických bádateľských postupov.
- 3) Pri hodnotení výsledkov publikačnej činnosti sa žiada vytvoriť špeciálnu kategóriu odborných a popularizačných prác (žánrov, výstupov) v elektronických médiách a určiť ich hodnotovú váhu.
- 4) Pri doktorandskom štúdiu treba posilniť teoreticko-metodologický základ prípravy (napr. v oblasti filologických vied prostredníctvom teorém všeobecnej jazykovedy, v oblasti dejín literatúry cez teoretický základ literárnej vedy atď.), ktorý garantuje suverénnejší všeobecnejší tvorivostný pohyb v príslušnom bádateľskom priestore.
- 5) Členovia katedier s čiastkovým úväzkom by mali uvádzať alikvotné výsledky svojej publikačnej činnosti aj na svojom vedľajšom pracovisku.
- 6) Vytvoriť systém inštitucionálnych grantov UPJŠ na podporu aktivít začínajúcich tvorivých pracovníkov a doktorandov.
- 7) Pripraviť projekt Letnej školy slovenského jazyka kultúry pre zahraničných účastníkov.
- 8) Kompletizovať vydanie Spisov P. J. Šafárika na UPJŠ.
- 9) Konštituovať kvalitné vydavateľstvo UPJŠ na vydávanie vedeckých prác a prác učebnicového charakteru.

Prílohy